

Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi
Śródlądowej

Znak sprawy: GM-DGWiZS-6.051.3.2021

Pan Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowa Rada Izb Rolniczych*Szanowny Panie Prezesie,*

odpowiadając na Pana wniosek z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie uproszczenia procedur związanych z budową małych elektrowni wodnych na istniejącej infrastrukturze usytuowanej na potokach górskich, przedstawiam poniżej stanowisko w ww. sprawie.

Mając na względzie fakt, iż odnawialne źródła energii wpływają pozytywnie na zatrzymanie niekorzystnych zmian klimatu oraz z uwagi na kierunki polityki krajowej, jak i unijnej, dotyczące wzmacniania rozwoju odnawialnych źródeł energii, a także wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną, Ministerstwo Infrastruktury popiera rozwój energetyki wodnej. Jednakże wymagania prawne, m.in. związane z koniecznością uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na budowę urządzenia wodnego lub na usługi wodne do celów energetyki wodnej wynikają z obowiązku zapewnienia przez właściwe organy ochrony zasobów wodnych. Zapewnienie ochrony wód wynika zarówno z krajowego, jak i unijnego systemu prawnego. Zgodnie z brzmieniem art. 1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW)¹ należy zapobiegać dalszemu pogarszaniu stanu wód oraz chronić i poprawiać stan ekosystemów wodnych. Jednocześnie ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne² w art. 50 wskazuje, że wody, jako integralna część środowiska oraz siedlisko dla organizmów, podlegają ochronie. Kolejną zasadą podstawową wyrażoną w przepisach Prawa wodnego jest korzystanie z wód w sposób nie powodujący pogorszenia stanu tych zasobów, z wyjątkiem przypadków określonych w tej ustawie. Należy przy tym zaznaczyć, że Polska dysponuje małą ilością zasobów wodnych, w porównaniu do większości państw UE, co oznacza, że gospodarowanie wodami, w tym także w obszarach podgórskich, należy prowadzić z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości.

Mając powyższe na uwadze wyjaśniam, że korzystanie z wód nie może w szczególności naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, powodować marnotrawstwa wody lub marnotrawstwa energii wody, a także nie może wyrządzać szkód. Dlatego organy właściwe do wydania pozwolenia wodnoprawnego, mając na względzie brzmienie art. 396 ust. 1 pkt 1 - 8 Prawa wodnego, w pierwszej kolejności sprawdzają czy projektowane pozwolenie nie narusza:

- ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
- ustaleń planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych;
- ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym;
- ustaleń planu przeciwdziałania skutkom suszy;
- ustaleń programu ochrony wód morskich;
- ustaleń krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych;
- ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- wymagań ochrony zdrowia ludzi, środowiska, ochrony przyrody i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków oraz wynikających z przepisów ustawy oraz przepisów odrębnych.

Wyjaśniam przy tym, że właściwy organ odmawia wydania pozwolenia wodnoprawnego jeżeli:

- projektowany sposób korzystania z wód narusza ustalenia ww. dokumentów, o których mowa w art. 396 ust. 1 pkt 1-7 lub nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 396 ust. 1 pkt 8;

¹ Dyrektywa nr 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 624.

- projektowany sposób korzystania z wód dla celów energetyki wodnej nie zapewni wykorzystania potencjału hydroenergetycznego w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

Dodatkowo wyjaśniam, że odmawia się wydania pozwolenia wodnoprawnego, jeżeli zakład planujący korzystanie z wód lub wykonanie urządzeń wodnych albo inne działania wymagające pozwolenia wodnoprawnego nie wywiązuje się z obowiązków, wynikających z dotychczas wydanych pozwoleń wodnoprawnych, np. prowadząc działalność gospodarczą w zakresie hydroenergetyki nie zachowuje przepływów nienaruszalnych. Ponadto organ, wydając pozwolenie wodnoprawne, przeprowadza szczegółową analizę zaproponowanego sposobu wykonania urządzeń wodnych oraz sposobu korzystania z zasobów, w tym w zakresie technicznego i ekonomicznego uzasadnienia korzystania z wód.

Ministerstwo Infrastruktury ma świadomość, że procedury związane z uzyskiwaniem pozwoleń, koncesji i innych decyzji administracyjnych wymagają zaangażowania i nakładów czasowych. Jednakże energetyka wodna, oprócz niewątpliwych korzyści związanych z produkcją czystej energii, może wpływać na zasoby wodne, zwłaszcza powodować zamulenie zbiorników usytuowanych na ciekach, czy oddziaływać na pożytki, do których zaliczamy ryby oraz inne organizmy żyjące w wodzie. Dlatego też każdy przypadek inwestycji wodnej, w tym także związanej z hydroenergetyką, należy rozpatrywać indywidualnie, tj. w drodze decyzji właściwych organów, w tym organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego. Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia uproszczenie procedur administracyjnych w zakresie uzyskiwania pozwoleń wodnoprawnych na budowę urządzeń wodnych lub prowadzenie usług wodnych do celów energetyki wodnej nie jest rozważane. Jednocześnie, w kwestii dotyczącej ułatwień w zakresie uzyskiwania pozwoleń budowlanych właściwym jest Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii.

Z pisma Pana Prezesa wynika, że wielu rolników chciałoby korzystać z potencjału obszaru, na terenie którego mieszkają, w tym w krótszym czasie wybudować elektrownie i korzystać z ekologicznej możliwości pozyskiwania energii elektrycznej. W związku z tym proponuję rozważyć również inne, obok hydroenergetyki, możliwości w zakresie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Na uwagę w szczególności zasługuje fotowoltaika, która jest dostępną formą produkcji energii, a jej funkcjonowanie nie jest uzależnione od obecności wód płynących.

Z wyrazami szacunku,

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Dokument podpisany elektronicznie przez:
Beata Orlik

Zastępca Dyrektora
Departament Gospodarki Wodnej
i Żeglugi Śródlądowej

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	478503.2009447.1561252
Nazwa dokumentu	odpowiedź na pismo.pdf
Tytuł dokumentu	odpowiedź na pismo
Sygnatura dokumentu	GM-DGWiZS-6.051.3.2021
Data dokumentu	2021-05-11 18:37:12
Skrót dokumentu	8D35645FDAE168F6544BB8C3ABA64B6CFE 69084B
Wersja dokumentu	1.9
Data podpisu	2021-05-11
Podpisane przez	Beata Agnieszka Orlik Zastępca Dyrektora Departamentu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.104.37.37.16643
Data wydruku:	2021-05-12 11:57:28
Autor wydruku:	Mazurek Anna